

NAŠ GLAS

Glasilo javnih nameščenika v kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

— Cijena u prodaji 1 K 50 m —
 Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
 Godišnja pretplata . . . . . K 72—
 Polugodišnja . . . . . „ 36—
 Četvrtgodišnja . . . . . „ 18—
 Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po
 cjeniku.

— Цена у продаји 1 K 50 фил. —
 Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
 Годишња претплата . . . . . K 72
 Полугодишња . . . . . „ 36
 Четвртгодишња . . . . . „ 18
 За иновемство додати поштарину. Огласи
 по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Maks Lilleg (Ljubljana):

Anketa proti draginji.

Dovolite, da vas prav pristržno pozdravljam! Mnogobrojna množica navzočih tovarišev in tovarišic naj lavnosti priča, da se hočemo solidarno in v vsi resnostjo boriti za naše življenske pravice.

Ker bodo posamezni govorniki podali izčrpno in jasno sliko današnjega položaja javnih nameščencev, mi dovolite samo par besed!

Naša vlada je na dan 8. aprila sklicala javno anketo, katere namen naj bi bil proučiti, na kak način je mogoče današnjo in še vedno rastočo draginjo zaustaviti in ublažiti in tako omogočiti življenske pogoje srednjemu stanu, delavcu in javnemu nameščencu — sploh onim, kateri se ne pečajo z verižništvom in katerim je nemogoče prevaliti rastočo draginjo na druge.

Strokovne organizacije kot edine pravilne zastopnice javnih nameščencev — kot konsumentov — niso bile vabljene, pač pa gospodarske organizacije in aprovizacije.

Javni nameščenci so bili zastopani po „Samopomoči“. Z največjim zaupanjem smo se udeležili te ankete in pričakovali popoln uspeh.

Razočaranje ni izostalo.

Namesto da bi se iskali izhodi, kako naj se draginja ublaži, so industriji, to-

varnarji in producentje, kakor tudi njih zastopniki dokazovali, da današnje cene še nikakor ne odgovarjajo njihovim upravičnim zahtevam, iskali so vzroke in načine, kako naj se cene vsem živlom in za nas najnujnejšim potrebščinam takoj še zvišajo! Samo za primer: dokazovali so, da kmetovalca stane liter mleka 7 do 7,20 K in da oni, kateri ga ceneje prodajajo, to store le iz ljubezni do svojega bližnjega. Surove kože, za katere je danes maksimalna cena 18 K za kilogram, se morajo podražiti na 34 K za kilogram: to pomeni, da se cena usula poviša za 50 do 100 odstotkov. Gospoda, vprašam vas, kako bomo mi plačevali par čevljev po 1200—1500 K?

Tem nameram so ugovarjali edino le ljubljanski župan g. dr. Tavčar in zastopniki javnih in privatnih nameščencev — vsi drugi so nameravali povišanje cen mirno kot samoobsebi umevno vzeli brez najmanjšega odpora na znanje.

Ko smo uvideli, da se anketa ne peča z oblažitvijo draginje, pač pa dokazuje, da je zvišanje cen potrebno, smo prišli do prepričanja, da so naši industriji, tovarnarji in producenti edini v tem, da še niso dovolj premoženja nagromadili — in da jim milijoni, katere že posedujejo — gotovo hranjene na varnem, še ne zadostujejo, podali smo kratko izjavo, da je anketa popoloma pogrešana, in čim prej je nje konec, tem bolje je za nas. Nasvetovali smo, da se takoj ukine prosta trgo-

vina, vpostavi vezana trgovina, maksimirajo naj se cene vsem živlom in drugim potrebščinam. Ako živila in druge potrebščine, kakor je bilo to v navadi, s trga izginejo, naj se vlada posluži revizijske pravice brez vsakega pardona. Najbolje bi bilo, če vlada vpelje začasni monopol na vsa živila in druge potrebščine, katere nujno rabimo. Kar je mene na tej anketi najbolj presenetilo, je to, da se naši industriji, tovarnarji, trgovci, producenti in verižniki ne morejo strinjati z mislijo, da bo potreba en del med vojno in tudi po preobratu nakopičenega premoženja — od svojih milijonov — nekaj žrtvovati v korist onih, kateri so morali popolnoma obubožati za to, da je bilo njim mogoče si nagromaditi te milijone.

Uspeh ankete ni bil torej samo negativen, ampak dosegla bo to, da se cene gotovim živlom takoj podraže, kar bi se brez ankete mogoče ne bi tako hitro zgodilo. Uspeh ankete je, da bo odslej mogoče živeti le verižnikom in onim, kateri so si nagromadili — ko so nas izkoriščali — velikanska premoženja — srednji stan, delavca in javnega nameščenca je pa anketa obsodila h gladovanju. Gladovali bomo, razcapani, bosi bodemo morali hoditi!

Ne sme se torej javnost čuditi, če se danes zopet pričena mezdno gibanje, a še bolj intenzivno, kakor dosedaj. Popolnoma upravičene so zahteve delavca po višji

† Anton Cvet:

Moderni suženj.

Ves dan do poznega večera
 pero po polah sučem,

da je dopisan akt.
 Kak kronice brez dela smučem,

očita zmerom gospodar,

da kar mi dá, njegov je dar.

Vse vrag naj vzame z mano vred —
 na boljšem je gorjanski kmet!

Le sejem, a ne žanjem nič,
 povsod sem in nikjer domá,

Kaj tožil bi, saj peto sem kolo,

ker suženj sem modernega svetá.

Vse hoče mi izčrpati moči,

dokler bi ne zatislil še oči.

Vse vrag naj vzame z mano vred —
 na boljšem je gorjanski kmet!

Kar ljubil sem, mi zdaj je tuje,
 a kar sovražim, ljubim naj —
 tako brezsrčen ljud mi ukazuje...

V nebitnost bežal bi nazaj,

da nihče me ne vidi več,

da vmiril bi vihar besneč...

Res, vzemi vrag vse z mano vred —
 na boljšem je gorjanski kmet!

29. 8. 1907.

† Anton Cvet.

Nov grob. Dne 14. aprila je umrl Anton Cvet, revizor Zadrúžne Zveze. 30 let je bil star, ko ga je pobrala jetika, ki si pri nas izbira žrtve menda med najidealnejšimi in najplemenitejšimi ljudmi.

Pokojniku že v prvi mladosti niso cvele rožice. Zaradi bede je zapustil ljub-

ljansko učiteljsko, da je prišel v drugo bedo: postal je volonter mokronoškega sodišča. Celo leto je delal brezplačno, da si je priboril definitivne dohodke, s katerimi se ni dalo živeti, ne umreti. Ker je uvidel, da si kot javni nameščenec ne bo napravil karijere, prestopil je v privatno službo, k posojilnici v Mariboru. L. 1915. pa je bil sprejet pri Zadrúžni zvezi v Ljubljani, kjer je kmalu postal revizor. Priboril si je po letih dela in trpljenja dostojnega človeka vredno eksistenco, nabavil pohištvo, opremil stanovanje in — umrl.

Cvet ni imel mnogo prijateljev, ker ni maral šumne družbe. Najljubši prijatelj mu je bila knjiga. Z velikim zanimanjem je zasledoval vse kulturno življenje ne samo slovenskega, marveč vseh narodov. Zlasti je poznal dobro slovansko, osobito

mezdi — upravičene so pa tudi naše zahteve po višjih prejemkih.

Vsi javnosti povemo: mi imamo isto pravico do življenja, kakor vsak drugi — te pravice si ne pustimo kratiti od nikogar! Živeti hočemo in živeli bomo — in če nam ne pomagajo oni, kateri odločujejo o naši usodi, oni, kateri nam režejo kruh, pomagali si bomo sami. Mi storimo le svojo dolžnost, če opozorimo javnost, da bo imel naš pogin nedogledne posledice za vse.

(Govor, s katerim je bil dne 16. t. m. odprt javni shod javnih nameščencev v Ljubljani).

Tovariši! Rešite poslano Vam položnico pozabljenosti in obnovite žnjimi naročnino!

Prof. J. Reiser (Ljubljana).

Razlika draginjskih doklad.

Na javnem shodu v Unioni 16. t. m. smo proglasili zahtevo, da se med skupnimi službenimi prejemki v vseh posameznih službenih vrstah in činovnih razredih vzpostavi enako razmerje, kakršno je bilo še 1. novembra 1919.

V soglasnem sprejetju tega predloga se je naša enodušnost pokazala v najlepši luči. S tem smo odločno zavrnili vsakogar, ki je in ki bi še skušal begati naše strnjene vrste z besedami, ki lahko zapečijo zazvene, nimajo pa v sebi jedra resnice in pravičnosti. In begali so nižje uslužbenec s trditvami, da »gospoda« dela zase, da jih voditelji hočejo oškodovati na korist »višjih«. Celo na shodu je neki govornik menil, da so z juljskimi dokladi dali višjim uradnikom »več« nego nižjim uradnikom in uslužbencem. Tudi to ni res! Res je temveč, da se je deseti z vsakršno izpremembo draginjskih dokladov poslabšalo razmerje vseh službenih prejemkov ednole na škodo »višjih«.

Svojo trditve naj podpre s števili in naj navedem meseč. prejemke 2. stopnje (ker so bolj zaokrožene) samskih uslužbencev. Na podlagi določb avstrijske pragmatike smo prejemali na mesec:

pa jugoslovansko literaturo. Tudi sam je pisal. Nekaj njegovih pesmi je izšlo v »Dom in Svetu«, še preje pa v »Zvončku« in »Vrtcu«.

Svoj čas je bil v Mariboru knjižničar tamošnje ljudske knjižnice. Zaradi svojega političnega delovanja je med vojno kot »veleizdajalec« nekaj tednov brezplačno stanoval v graških ječah. Tam se mu je razvila bolezen, katere kal se mu je rodila v bedi prejšnjih, zlasti dijaških let.

Oni, ki so Cveta bližje poznali, so ga ljubili zaradi njegovega odkritega značaja, izredno plemenite in idealne duše.

Bil je mož modernega svetovnega nazoranja in navdušen Sokol. Svojega prepričanja kot zaveden Jugoslovani ni skrival nikdar. Doživel je še svobodno Jugoslavijo, se je radoval in legel v grob. Ostavil je lepo knjižnico in drag spomin.

Činovni razred	Temeljna plača	Aktiv. doklada	Skupaj na mesec	Razmerna števila
uslužbenec nižji	120	—	120	100
XI	150	42	192	160
X	200	56	256	213
IX	250	70	320	267
VIII	330	80	410	340
VII	450	94	544	453
VI	600	107	707	590

Po juljski naredbi (1919) smo prejemali:

Činovni razred	Prejšnji prejemki	Drag. doklada	Skupaj na mesec	Razmerna števila
uslužbenec nižji	120	450	570	100
XI	192	450	642	113
X	256	500	756	133
IX	320	590	870	153
VIII	410	600	1010	177
VII	544	630	1194	210
VI	707	700	1407	247

Po decemberski naredbi (1919) prejemamo:

Činovni razred	Prejšnji prejemki	Drag. doklada	Skupaj na mesec	Razmerna števila
uslužbenec nižji	570	684	1254	100
XI	642	770	1412	113
X	756	832	1588	127
IX	870	870	1740	139
VIII	1010	909	1919	153
VII	1194	965	2149	171
VI	1407	985	2392	190

Navedena razmerna števila je tako umeti: Na vsakih 100 K prejemkov nižjega uslužbenca pride

v I. primeru 160, 213, 267 ... 590 K v višjih razredih.

v II. primeru 113, 133, 153 ... 247 K v višjih razredih.

v III. primeru 113, 127, 139 ... 190 K v višjih razredih.

Upoštevamo še rodbinske doklade za ženo in enega otroka!

Činovni razred	Prejemki uslužbenca	Za ženo in 1 otroka	Skupaj na mesec	Razmerna števila
uslužbenec nižji	1254	220	1474	100
XI	1412	396	1808	123
X	1588	378	1966	134
IX	1740	360	2100	143
VIII	1919	342	2261	154
VII	2149	324	2473	168
VI	2392	306	2698	183

Potem primeru pride na vsakih 100 kron prejemkov nižjega uslužbenca 123, 134, 143 ... 183 kron v višjih razredih in je torej razmerje boljše le v nižjih razredih, v višjih razredih pa še slabše ko pri samskih uslužbencih.

Razmerje vseh mesečnih službenih prejemkov najnižje stopnje in najvišjega (VI.) čina je torej palo od 100 = 590 na

100 = 247, potem na 100 = 190, oziroma na 100 = 183! Ali je pa prav, da prejema uradnik več na mesec nego sluga? Ali je prav, da prejema uradnik z visokošolsko izobrazbo več nego uradnik brez visokošolskih ali še brez popolnih srednješolskih študij?

O tem naj razmišljajo vsi, ki jim je pri srcu korist države in njene uprave in bodočnost mladine, ki naj se šola za državno službo. Javni uslužbenci smo soglasno odgovorili na korist države. Spoštujemo strokovno delo in mu priznavamo višje plačilo. Za vsakega javnega uslužbenca pa zahtevamo najmanj one službene prejemke, ki morejo pri današnjih draginjskih razmerah upravičeno veljati za eksistenčni minimum!

Quousque tandem?

Davčno uradništvo v Sloveniji postaja vedno bolj nezadovoljno in to po pravici. Vse iz razpadle Avstro-Ogrske nastale narodnostne države, ki so razen Čehoslovaške v slabšem finančnem položaju kot Jugoslavija, so že uvrstile davčno uradništvo v skupino C službene pragmatike, le v Jugoslaviji se to še dosedaj ni zgodilo, dasiravno je bila v Hercegovini in Banovini že pred razsulo Avstrije kot predpogoj za sprejem v davčno službo določena dovršena srednja šola z maturo in dasiravno je imela večina naraščajo v davčni stroki Slovenije te študije. Komaj pa so se zavedli ti v davčno službo vstopivši abiturijenti, da bodo vsled tega zapostavljeni za svojimi sošolci, ki so n. pr. vstopili k računski ali carinski stroki, že je prosila večina njih drugam, kjer so bili sprejeti in že vsi vsaj po enkrat, nekateri celo dvakrat napredovali.

Nič ne pomagajo vse številne po davčnem uradništvu pri delegaciji ministrstva financ vložene in vsestransko utemeljene peticije, nič osebne intervencije delegatov društvenega odbora, nič od najodličnejših strokovnjakov oddana mnenja o izredni porabnosti davčnega uradništva, nič izborne kvalifikacije, nič priznanja serbijskih sekcijskih šefov, ki so pred letom dni vpogledali davčni ustroj pri različnih uradih v Ljubljani, nič živi dokazi uradništva, ki se uporabljajo pri vseh oddelkih pri delegaciji, okrajnem finančnem ravnateljstvu, fin. računskem oddelku, pri knjigovodstvu poverjeništvu za notranje zadeve (prej deželni odbor) in drugih poverjeništvih ter uradu državne užitnine, dalje kot vodje in pa prideleni pri okrajnih davčnih oblastvih z najboljšimi uspehi.

Vse to proti pričakovanju ne govori v prilog davčnega uradništva, ampak ravno nasprotno. Gospodje pri delegaciji so mnenja, da je ravno ta izkazana uporabnost dokaz, da še ni treba vpeljati srednje šole z maturo kot predpogoj za sprejem v davčno službo, ampak da popolnoma zadostuje dosedanja predizobrazba in da moramo torej še nadalje ostati v skupini D službene pragmatike. Gospodje! Na ta način se da tudi dokazati, da ni treba pri davčnih okrajnih oblastvih, okrajnih ravnateljstvih in tudi pri delegaciji sami toliko juristov, ker opravljajo prav ista dela kot juristi tudi davčni uradniki, ki pa so neprimerno cenejši. Ali še bolj drastičen primer, četudi smešen: nekateri juristi se kot vodje davčnih okrajnih oblastev niso obnesli in so bili vsled tega odpoklicani (a so seveda

vkliuč temu napredovali). Na njih mesta so bili nameščeni davčni uradniki, ki so potegnili voz iz blata, vsled česar bi se dalo izvajati, da morajo biti davčni uradniki najmanj juristi.

Od prevrata sem mi napredoval izvanredno niti eden izmed davčnih uradnikov, dočim so napredovali nekateri gospodje pri delegaciji že po dvakrat, skoro vsi pa po enkrat. (Podelitve naslova brez poviška prejemkov po 3—6 letih potem, ko je že užival davčni uradnik prejemke višjega činovnega razreda, menda celo iznajdljivi gospodje pri delegaciji ne bodo smatrali za napredovanje). Samo pri davčni stroki je mogoč slučaj, da se dobi naslov X. činovnega razreda šele, ko mu pristojajo že prejemki IX. čin. razreda.

Napredovalne razmere v davčni stroki kriče po hitri in temeljiti remeduri, ker davčno uradništvo faktično ni niti več v D skupini, ampak se je znašlo naenkrat v skupini F, katere zakon niti ne pozna. Pa bodo vprašali demokratični gospodje pri delegaciji: zakaj? Zato, ker napredujejo uradniki kategorije E izredno mnogo hitreje, kakor pa davčno uradništvo redno po določenih službene pragmatike. Saj berete menda, gospodje pri delegaciji, imenovanja pisarniških uradnikov pri sodiščih, dalje imenovanja oficijantov za uradnike, sosebno poštne za poštarje itd. Iz dna srca privoščimo vsakemu najnižjemu zasluženemu napredovanje, a isto želimo tudi samim sebi v trdnem prepričanju, da je v polni meri tudi zaslužno. Vsaka kategorija uradništva in poduradništva si je že priborila v Jugoslaviji ob dobrohotnosti predpostavljene uspehe glede napredovanja, le davčno uradništvo ne, in zakaj ne? Ne morda zaradi nesposobnosti odbora obeh strokovnih društev, ampak edino le zaradi nepopustljive zavore gotovih gospodov pri delegaciji, kjer polagajo ad akta vse različne po davčnem uradništvu poslane peticije, dočim predlagajo druga poverjenišтва slične zadeve s toplimi priporočili na merodajna mesta v Beograd. Kako vneti so gospodje pri delegaciji za dobrobit davčnega uradništva, osvetljuje izdana prepoved, da razven šefa in njegovega namestnika v strogo službenih zadevah noben davčni uradnik iz Ljubljane ne sme osebno k delegaciji.

Iz Beograda je izšla parola: varčevanje in pa znižanje uradništva. (V ranjki Avstriji so ob takih prilikah pristavili še — pa bolje plačanega — v Jugoslaviji pa so na to pozabili.) Prav tako, gospodje, samo pričnite že enkrat od zgoraj, ne pa pri ubogih parah v nižjih čin. razredih. Ali ne veste, gospodje, koliko zaostankov je pri davčnih okrajnih oblastvih in davčnih uradih in da nezadostno osebje ne zmore vedno množičnega dela? Iz tega sledi, da je treba še več osebja ali pa, da je treba napraviti službo enostavnejšo in delo olajšati. Saj se iz sedanjih, povsem zastarelih davčnih zakonov, v katerih kar mrgoli različnih pri- in odbitkov, nihče več prav ne spozna. Gospodje pri zelenih mizah, tukaj je Vaša dolžnost, da stavite primerne predloge, začasno vsaj za najnujnejše izpremembe obstoječih zakonov. Potem naj se šele zniža uradništvo in to dobro plača, da bo imelo veselje do dela. Dokler bo dobivalo uradništvo v splošnem le toliko, da se ob skokoma rastoči draginji ne more niti najskromnejše preživeti, kaj še, da bi si omislilo tudi obleke

obutve ter perila, toliko časa se uradništvo ne more popolnoma posvetiti službi.

Vse kaže, da se pričenjajo zidati v fin. stroki hiše pri strehi, ker so odtegnili pravi davčni službi z vpoklicem k delegaciji in ravnateljstvu veliko že itak razredčenih davčnih uradnikov, toda niso zasedli praznih mest niti ne določili, koliko davčnega uradništva je potrebno za Slovenijo. Vrzeli juristov v finančni stroki, tako pri delegaciji kakor tudi pri okr. davčnih oblastvih so znač. izpopolniti z davčnimi uradniki, a med poslednjimi iz tega in drugih vzrokov nastale vrzeli mašijo pridno le s fermani, vsebujočimi pogoje in pa podaljšanje uradnih ur. Najnujnejše: noveliranje davčnih zakonov in olajšanje službe, pa jim niti na misel ne pride.

V nobeni drugi stroki ne dela vseh tistih del kot jurist tudi uradnik skupine D ali E, kakor baš davčnim okrajnim oblastvom prideleni davčni uradniki. Vsled tega so bili svoječasnno uvrščeni iz vrst davčnih uradnikov izišli davčni nadzorniki med juriste v skupino A (še žive dokazi!). Sedanje davčno uradništvo pri davčnih okrajnih oblastvih dela neprijemno več in pri bolj kompliciranih zakonih in razmerah poverjajo se mu zopet vodstva teh oblastev. Vendar mu vkljub temu ne pride niti na misel, da bi zahtevalo to, kar so njihovi predniki že uživali ampak moleduje po vsej pravici, — a žalibože dosedaj brezuspešno — za uvrstitev v skupino C službene pragmatike. Najprej je proučevala uradniško vprašanje narodna vlada v Ljubljani, in sedaj ga že proučujejo različne osrednje vlade v Beogradu, pa ne morejo priti do zaključka. Medtem pa se odpirajo neprenehoma vrata različnim, povečini akademskim skupinam, katere imajo vsepovsod dobre zveze. To nezadovoljnost nižjih skupin še povečuje, ker smo mnjenja, da je že čas, da se spremeni znano latinsko reklo v: „Quod licet lovi, licet etiam bovi“, saj škodovalo bi mu ne. Ali se motimo?

C. P.

Drugovi, u svim gostionama i kavanama zahtevajte „Naš Glas“.

B. K.:

Stalež, na koji se zaboravilo.

Svina je danas teško, koji žive od plaće, jer badava — sve su povišice nedostadne, one ne mogu nikako da stignu dnevno rastoću skupoću. Dodatke, doplatne javnim namještenicima moglo bi nazvati krpicom, koju i vješti krojač teško umeće u ponošeno odijelo, ne zna bo, gdje bi s iglom zahvatio, da ne razdere i ono, što se na oko još na okupu drži. Tako i činovnik mora vješto da računa, kako će uza sve dodatke ono najpotrebitije za život smoći, da se bar nekako uzdrži, da odloži na kratak čas svoje propadanje.

Ko ima u našoj državi stalež, za koji se u javnosti malo zna, pa se možda baš zato na njeg i zaboravilo, stalež, koji stradava i propada, od kog se traži more obveza i rada, a komu se na uređenje beriva ni ne misli. To su poštari neerar-nih ureda Hrvatske i Slavonije i ostalih djelova naše države, koji su bili do preloma pod mađžarskom upravom.

Već sam naziv neerar-ni za osoblje, koje obavlja jednu od najvažnijih državnih službi, čudnovato zvuči. Službenici erarnih pošta imaju doplatke i dodatke poput ostalih državnih namještenika, dok su poštari, „zakupnici neerar-nih ureda“, kod svakog povišenja dodatka mimo-idjeni, kao da je to posebna vrsta ljudi, koja žive od zraka i vode. Tim je poštari-ma u svemu za čitavo vrijeme prevrata povišen jedanput ratni doplatak i to za 50% na predratnu plaću, tako, da oni sa svima povišicama imaju sada tek dvostruka beriva negoli u mirno doba. Tako onaj, koji je imao prije rata 300 K, ima sada 600 K, najviše 650 K. No, to su već poštari većih ureda, jer prosječna beriva većine iznaša mjesečno 300 K. Da i ta neznatna svotica nije čista plaća, jer od te plaće mora da poštar plaća stan, rasvjetu, ogrijev, pisarnički pavšal, listonošu, a koji ima 500 K ili više, onda pak ima toliko posla, da nije moguć sam da radi, već drži i pomoćnu silu, koju opet mora on da plaća, pa kad se svi ti izdaci zbroje, ti ljudi pravo rečeno badava rade.

Kraj svih tih nedaća mnoge poštare bje i ta nevolja, na koju su detto ugovorom i službom vezani, da za mjesečnih 300 do 500 K uzdržavaju kolnu otpremu pošte danas, gdje se za dnevnu pretpregu toliko plaća. Kako da poštar s tih K 300 plati kočijaša i kovača, kupi zob i sijeno, poželjno bi bilo znati, pa bi se možda na taj način i na drugim pravcima poradilo i našlo sredstvo, kojim bi se ta nesnosna skupoća pobila.

Tako ostavljati čitav jedan stalež na propada, držim, da nije ni u interesu društva odnosno države, koja dnevno na njegov sve veće zahtjeve stavlja, a bude li to jedno materijalno stanje poštara potrajalo, moglo bi se dogoditi, da u kratko vrijeme tog staleža nestane, da ti ljudi počnu, ako i nerado, a to silom prilika, druge službe da traže. Da su dosad ti slučajevi ostavljanja službe bili rijetki, razlog je, što se čovjek — osobito sada — koji je vezan na obitelj i kućiste, teško odlučuje da mijenja prebivalište i što još uvijek žive u nadi, da će se i njihovom položaju bilo kako pripomoći.

No i očekivanju te strpljenju ima granica, a te granice su nadošle, jer iz bijede, u koju su poštari ovu zadnju godinu došli, potrošivši i zadnje od eventualne vlastite imovine, nisu se kadri kraj današnjih prilika sami iz nje izvuci, već im mora vlast u pripomoć priteći. Dužnost je ministarstva pošta, da i za te ljude nadje sredstava, da se i njima bezodvlačno doznači doplatak odnosno dodatke, primjeran dodacima ostalih javnih namještenika, tim više, što se je taj stalež toliko vremena ostavljao, da stradava, a valja već jednom pristupiti definitivnom riješenju poštarskog neerar-skog pitanja. Držim, da bi jedino pravedno, drugim djelovima države odgovarajuće, te za poštare zadovoljno riješenje bilo: erarizovanje neerar-skih ureda, da tako i ovi budu, kad već vrše državnu službu, i njemu pravi službenici.

Drugovi, vršite svoje staleške dužnosti, sabirajte pretplatnike i agitirajte svuda za „Naš Glas“!

Naši komunisti in javni nameščenci.

Kakor sraka s pavjim perjem poskušajo tudi naši komunisti garnirati svoje vrste z elementi, ki nimajo z njimi nikakih stikov. Radi bi vzbudili vtisk, da je z njimi ta in oni ljudski sloj ter da je njih fronta res močna. Ker pa jih je prav malo, vlačijo s seboj svoje žene in otroke, razne radovedneže, ki jim je le za „hec“ in razne moralne propalice.

Upokojenci so že odklonili komunistično pokroviteljstvo, meščanje in kmetje jih obsojajo in večina delavstva se ne strinja z njimi. Slovenec zna misliti! Komunisti nam draginjo živili le še povečajo in zaradi komunističnega štrajka se ljudska beda le še stopnjuje. Povsod primanjkuje živili, toda komunisti so ustavili železniški promet v trenutku, ko stoji na progah na stotine vagonov, masti, raznih jedil in nujno potrebnih gospodarskih potrebščin, določenih za Slovenijo. Ali naj zaradi komunistov stradamo in naj propadejo naše žene in otroci? Le dragoletniki in verižniki ter tihotapci se vesele komunistovskega štrajka, vsi ostali sloji pa ga občudijo na svojih želodcih in denarnicah.

Najhuje so prizadeti danes javni nameščenci, ki jim je bila že dosedanja draginja neznosna. In vendar v letaku, ki so ga komunisti izdali te dni, ti škodljivci namigujejo, kakor bi stali za njimi nižji javni nameščenci in kakor bi imeli tudi že med uradništvom pristaše.

Pisarijo, kakor bi se bil pojavil med organizacijami nižjih javnih uslužbencev in višjih uradnikov razkol. V omenjenem letaku naravnost hujskajo nižje proti višjim, ker bi pač radi zanesli med nas neslogo. V tem oziru so torej slovenski komunisti ravno taki politiki, kakoršni so bili hrvaški Tomljenoviči žalostnega spomina. Radi bi nas naščuvali drug proti drugemu, da bi potem oni sami pometali z nami sebi na korist.

Zaradi zgodovinske zanimivosti te komunistovske hujskarije je potrebno, da člančič ponatisnemo. Glasi se:

„Mezdno gibanje javnih nameščen-
cev. Uradništvo je poleg vojaštva eden izmed glavnih stebrov kapitalistične države. Organizacija uradniških mas je urejena tako, da je nižji podrejen višjemu, da tvorijo nižji ogromno večino, ki tvorijo temelj piramide, na katere vrhu stoji peščica visokih uradnikov. Ta peščica ukazuje, odločuje, je v ozki zvezi s predstavniki bančnega in industrijskega kapitala. Ta visoka mesta so pridržana zaupnikom buržoazije, da jo varujejo s pomočjo policije, orožništva in vojaštva pred „razcapanimi masami“, da varujejo interese verižnikov, velekapitalistov in tujih industrijskih družb.

Toda svetovna vojna tudi ni šla mimo uradništva. Ta najbolj servilen in ta najbolj reakcionaren element se je pričel puntati, ker se je oglašil želodec, ker so raztrgane obleke, je raztrgano perilo. Z zaničevanjem je gledal uradnik pred vojno na delavca, kadar je stopil v boj za izboljšanje mezd, češ to lahko store delavci, mi uradniki tega ne moremo, za nas se to ne spodobi. Slične izraze smo slišali tudi še do ustanovitve Jugoslavije, toda v prvi vrsti iz krogov višjega uradništva, ki je najbrže že tudi danes tega mnenja, samo s to razliko, da se ga danes ne upa javno izraziti, ker bi se dvignila „plebs“ „nižjih“ uslužbencev.

„Uradništvo ne more živeti“ je večni refren, ki ga slišimo danes. Prišli so časi, ko se uradništvo bliža v svojem mišljenju in čustvovanju delavstvu. Na poti k nam so tudi te mase. Blizu so še, ali ne vse. Če pogledamo uradniško gibanje od njegovega pričetka do danes, vidimo, da se mišljenje že precej spremenilo. „Gospodje“ postajajo tudi mišljenjsko „proletarci“.

Prej so dejali, da je cesta samo za delavce, ali glavni govornik petkovega shoda je povdarjal, da bo moralo ostati tudi uradništvo na cesti, kamor so ga postavili. Značilne so bile zlasti za spremembo mentabilite besede glede vojaške sile, ki jo hoče uporabiti vlada na pram železničarjem. Ostro je proti temu protestiral in opozoril vlado in vojaško oblast na verižnike in ljudske pijavke, proti katerim pa nikdar ne uporablja orožja.

Petkov shod javnih uslužbencev pa je bil še iz drugega vidika zanimiv. Opazili smo, da voditelji te organizacije nimajo med širokimi masami tistega zapanja, kot bi ga morali imeti. To se je pokazalo že opetovano. Opazili smo tudi bagateliziranje nižjih uslužbencev in zasmehovanje, če so se oglašili k besedi. Ti neprijetni incidenti so se zgodili zadnjič in tudi ob priliki štrajka. Ne vemo, ali predsedstvo ne zna tehnično obvladati shodov, ali se godi to nalašč.

Končno omenjamo, da je poslala naša stranka kot predstavnica jugoslovanskega delavstva svojega zastopnika na shod, da izrazi solidarnost delavstva in zlasti železničarjev z zahtevami javnih nameščen-
cev.

Ali predsedstvo našemu zastopniku ni dalo besede, marveč je prečitalo njegov priglasni listek kot dopis naše stranke. Nam je prav, če bo pa prav to širokim masam javnih nameščen-
cev, je drugo vprašanje. Delavstvo, ki je vajeno težkih bojev, ne brskira tako izrazov solidarnosti, kot je to storilo predsedstvo zadnjega shoda.

Kakor slišimo, meščanskemu časopisu je bilo celo to preveč, da se je prečital ta listek, očitajo nam vsiljivost. Zakaj ste tako nervozni? Morda pa bode vendar še kedaj potrebovali solidarnosti delavskih žuljev?

Iz tega letaka vidijo torej nižji uslužbenci, da smatrajo komunisti višje uradnike za kapitaliste, zaupnike bank in tovarne! Kolika oslarija! Mi poznamo uradništvo bolje in vemo, da so danes vsi javni uslužbenci brez razločka enaki siromaki, ki komaj životarijo. Najbolj servilen in najbolj reakcionaren element med vojno je bilo pač komunistično socialno demokratično delavstvo: na Dunaju in v Berlinu je bilo glavni steber vlad in generalitete! Če bi bilo komunistično delavstvo med vojno štrajkalo, bi bilo konec vojne. Toda ravno komunistično socialno demokratično delavstvo in posebej še železničarstvo je proti pričakovanju vseh uradnikov servilno podpiralo bestialnost vojnih strank. Nikdar ni uradništvo zaničevalo narodnega delavstva, nasprotno, z delavstvom je vedno simpatiziralo. Saj izhaja velikanska večina javnih nameščen-
cev iz vrst industrijalnega in kmetijskega delavstva! Noben Slovenec se ne sramuje povedati: „Moj oče je kmet, učitelj, delavec, ubog uradnik!“ — nego se celo ponaša s tem. Zato pa je slovensko višje in najvišje uradništvo demokratično tako, kakor menda nobeno drugo.

Javni nameščenci od najnižjih do najvišjih kategorij so popolnoma složni v načelnem prepričanju, da so in morajo ostati najmočnejši državni steber in da s protidržavnimi in protisocialnimi komunisti, ki s prevratnim nastopom zasledujejo egoistično zgolj politične cilje na korist krvnih sovražnikov ujedinjene svobodne Jugoslavije, ne morejo imeti prav nobenih stikov in simpatij. Nasprotno, vsi javni nameščenci brez razločka obsojajo komunistično rovarjenje ter zavračajo zlorabljanje uradniškega gibanja za reklamo komunistovskim protidržavnim, protinarodnim in protiljudskim zločinskim mahinacijam. Debela laž je, da bi višji uradniki nižje javne nameščence kjer in kdajkoli bagatelizirali, zasmehovali ali brskirali. Nasprotno je resnica, da vlada v osrednji organizaciji javnih nameščen-
cev absolutna enakovrednost ter da sme brez razločka vsakdo tudi na sejah in zborovanjih svobodno zastopati svoje mnenje. Baš zadnji javni shod v „Unfonu“ je dokazal, da vlada med javnimi nameščenci idealna enodušnost, ki je ne porušijo niti komunistovske intrige.

Laž je tudi, da predsednik našega shoda, M. Lilleg ni dal besede zastopniku komunistične stranke. Resnica je, da je dr. Lemež poslal predsedstvu shoda listek, ki ga je Lilleg prečital. Kakega govornika sploh ni bilo! Zakaj se ni oglašil? — Povemo mu pa naknadno, da bi bil dobil odgovor, ki bi — zalegel! Mi nismo brezdomovinska sodrga, ki jo laško hujskajo s frazami zbegajo, mi nismo nekritična masa, ki dere za demagoškimi sleparji. Javni nameščenci so v prvi vrsti zavedni Jugoslavlani; za blagor in svobodo Jugoslavije so se žrtvovali in se bodo žrtvovali vedno do skrajnosti. S protidržavnimi, podkupljenimi prekucni in rovarji, ki ščujejo k izgredom in ropom le na korist državnim zunanjim sovražnikom ter na korist delomrznim propalicam brez čuta za skupne interese, z internacionalnimi komunisti nimajo javni nameščenci Slovenije niti sence stika in dotika. To bodi konstatirano enkrat za vselej!

Tovariši! Zahtevajte po vseh lokalnih, kamor zahajate, „Naš Glas“! Nabavljajte svoje potrebščine le pri trdkah, ki inserirajo v „Našem Glasu“.

Predlog.

Prosvjeta je prvi i jedini uvjet, da se narodima dade položaj i ugled prema vanjskom svijetu. Karabinke, bombe, manliherice i bajunete sišle su s dnevnoga reda. Pa ipak je ideja Saveza naroda kao staložiteljice strasti, tek onda potpuno provediva, dok se prosvjetom ne ogrije ognjište najnižih i najviših. Društvo je zvano, da tu nivelaciju provede i da se na taj plodonosni rad dade što prije, jer je tako jedino moguće otupiti oštricu mača, naperenog od klase na klasu.

A tko je zvan u prvom redu k ostvarenju toga teškog zadatka?

Bezuvjetno svi društveni slojevi, ali u prvom redu intelektualci, koji jesu i imade biti u svakome narodu njenom srčikom. Brez zdrave inteligence podrezane su žile kucavice narodnom tijelu. Organizam propada i izbacuje na površinu simptome bolesti: otimanje, pljuvanje i korupciju. Zaraza se širi i povlači sve veće mase u vrtlog propasti.

Naša inteligenca, snašavši se glede potrebe, da izravna opreke stališa, ranga in položaja, počela se skupljati. Uz teške borbe i pregaranja i uz neumorni rad ostvarene su organizacije, medju takovima i S.J.N, koji je vidljivim uspjehom najbolje dokumentirao mogućnost zbliženja i drugarstva svih kategorija stališa od najnižih in najviših.

Naglasujem ali, da nije time ispunjena zadaća naše organizacije, jer je time naša patriotska dužnost tek djelomično izvršena. Uz ljubav prema domovini, koju smo zasvjedočili očišćenjem naših redova, imademo tisuću s tim radom us' vezanih zadataka. Otstranjenje korupcije imade nam bit. najprečom dužnosti. U tom radu imadu nas pomoći sva ostala udruženja koli intelektualnih, toli manualnih radnika. Nadamo se takodjer izdašnoj pomoći državne vlasti, koja je najprvo zvana, da uz našu pomoć održi karantenu, da se korupcija uguši. **Želimo ali vidjeti ne ankete i naredbe, već čine.**

Bilo bi stoga potrebno sastaviti vijeće javnih i privatnih namještenika te radnika, koji će dnevno uz oblastnu legitimaciju vršiti nadzor nad načinom trgovanja, jer sam uvjeren, da nas imade, nepretjerano rečeno, tisuće, koji bi se rado bez otštete tom radu posvetili. Posebno pako povjerenstvo, sastavljeno isključivo iz redova sudaca, imalo bi bez prava priziva izricati osude na temelju podnesenih prijava, jer se ovaj stalež za cijelo vrijeme rata, pa i danas osobito odlikovao posvemašnjom nepristranosti i nepodmitljivosti, a to su opće potrebna svojstva za odstranjenje korupcije i kašarstva.

Kormilarima pako našeg državnog broda poručujemo, neka podu s nama, a ne protiv nas. Neke naš pomladak ne uzajaju kao izvoznice i mešetare, već neka ih što više materijalno podupru, da ne moraju na uštrb studija putovati stranim svijetom, da zasluže za korice hljeba, kolega imamo i u kuće u izobilju. Izvoznica i onako koristi samo onome koji je materijalno bolje situiran, dok se siromašniji ni tim sredstvom ne mogu poslužiti, da do kruha dodju.

Stipendije! Stipendije, gospodo a ne izvoznice! Nije naime toliko važno po državu i druš. b. koliko će nam broćano škole dati podmladka, već kakav će biti njegov odgoj, jer o tome ovisi dobrobit svih nas. Ugled države zavisi nepobitno o kulturnom stepenu javnih zvaničnika.

E—ć.

Bez organizacije i stališkog glasila ne možemo postići poboljšanje svog materijalnog položaja.

Vestnik.

Društvo državnih nameščenicev je na 32. seji sklenilo, da se vsled vladine naredbe glede zborovanj in shodov preloži občni zbor na poznejši čas. Natančni datum se objavi v časopisih. Pri novih pravilih so se izvršili razni mali popravki, tako da so pravila sedaj predelana in se bo o njih razpravljalo na občnem zboru. Posamezniki ne morejo biti neposredni člani Zveze, ampak le posredno potom strokovnih organizacij. Kdor ni organiziran v kakí strokovni organizaciji, ne more postati član Zveze. Članarino vplačujejo strokovne organizacije za vse svoje člane četrtletno naprej. Zvišana

članarina à 1 K velja od 1. aprila t. l. Organizacije, ki za l. četrtletje še niso poravnale članarine, naj to čimpreje nadoknadijo. Sej širšega odbora naše Zveze se bodo mogli udeleževati tudi odb. namestniki s posvetovalno pravico. Kot kandidati za nove volitve se določijo: za predsednika Lilleg, I. podpredsed. prof. Reisner in za II. podpredsednika Zorko. Enoglasno je bil sprejet predlog: Javni nameščenci nismo proti jugoslovanski državi, zato se s štrajkom železničarjev-komunistov ne strinjamo. Štrajk, ki je največje gospodarske in politične škode, obsojamo. Sklene se, posredovati pri vladi, da se zopet nekaže prispevek za dvojno gospodinjstvo.

Užitninski nameščenci. V smislu okrožnice ministrstva financ za Slovenijo in Istro z dne 21. januarja 1920 št. 276/20 je dovolila delegacija ministrstva financ državnim užitninskim uslužbencem 60 % poviška k draginjskim dokladam, do regulacije užitninskim organom plač. Za nami so že 4 meseci, ali plače užitninskemu osebju so še vedno iste, akoravno so se življenske potrebščine podražile od 1. januarja do sedaj 200 do 300 % in še več. S 1. julijem 1919 so se zvišale vsem javnim nameščencem v Jugoslaviji draginjske doklade za 100 %, za bivšega deželnega užitninskega uslužbenca ni bilo kritja. S 1. januarjem 1920 so dobili vsi javni nameščenci zopet povišek, ali za nas nima državna blagajna kritja. Upali smo, da se naš neizdržni položaj izboljša s 1. januarjem 1920, ker je v smislu okrožnice delegacije ministrstva financ za Slovenijo z dne 29. decembra 1919 št. B. III 333/95 prevzela pobiranje užitnine na vino in meso v državno režijo, obenem je prevzela vse užitninske urade z vsem osebjem v državno upravo; ali tudi sedaj smo se kruto varali. Danes so plače užitninskega osebja take, da ne odgovarjajo niti ¼ kritja sedanje draginje. Vprašamo morda ne činitelje, ali je mogoče živeti s 600 K na mesec v tej draginji z družino 4 članov. Prosimo Vas, gospodje, naredite konec temu neznosnemu življenju užit. uslužbencev. Apeliramo na Osrednjo zvezo javnih nameščencev, priskočite nam na pomoč, da se nam storjena krivica popravi! Beograd nas je pozabil!

Podporno in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani daje vsem sodnim tovarišem, poduradnikom in slugam na njih razna vprašanja glede zaračunavanja trošnine (hranarine), hodnine in nočnine v vednost, da velja za izvrševalno službo še vedno naredba z dne 30. marca 1905 drž. zakonika št. 54 iz leta 1905 na straneh 95, 96, 97 in 98, v kateri so določene te pristojbine. Višje deželno sodišče v Ljubljani je z naredbo l. 1919 le dovolilo, da se smejo te pristojbine vsled izrednih razmer zaračunati dvojno, to je do 10 km namesto 30 vin. 60 vin., za vsak nadaljni kilometer pa po 20 vin. Ravnotako se sme za hranarino in nočnino zaračunati dvojni znesek. Potovalna trošlina za poduradnike 20 K in za slugo 15 K pa pristaja glasom naredbe višjega deželnega sodišča v Ljubljani iz leta 1920 le v slučajih drugega službenega odposlanstva ali kot spremljevalcem službujočega uradnika na potovanju — v izvrševalni službi pa ne.

Finančna straža. V 13. šte. „Našega Glasa“ z dne 18. marca 1920 sem bral pod gornjim naslovom med drugim tudi indirektni napad na sedanega tainika društva finančne straže na Slovenskem,

g. Petra Držaja. Iz tistih vrst bi se dalo morda sklepati, da so edini vzrok njegovega napredovanja za pravega preglednika njegova potovanja k ministrstvu v Beograd. Gosp. dopisniku bo vsekakor znano, da je g. Držaj položil že pred 10 leti uradniški izpit, da so bili njegovi vrstniki že leta 1918 imenovani za prave preglednike in da je bil edini vzrok njegove zapostavitve malenkosten disciplinaren zadržek. Gosp. Držaj je ravno zaradi tega zadržka zaprosil službenim potom pri tuk. delegaciji ministrstva financ za izbris kazni oziroma za revizijo discipl. postopanja. Ker se je najbrže čutila tuk. delegacija za rešitev te prošnje nekompetentno, je odstopila prošnjo generalni direkciji posrednih davkov v Beogradu, kjer so njegovo prošnjo upoštevali v toliko, da so ga imenovali — najbrže vsled njegove zmožnosti in z ozirom na pred več leti položeni uradniški izpit — brez nadaljnega pravnih preglednikov. Naj še pojasnim, koliko je g. Držaj s tem imenovanjem na boljem. Čujte! Držaj je pridobil letno celih 100 K na prejemkih in pa pravico, da bi bil lahko predlagan za uradniško mesto, česar pa tuk. delegacija ni storila. Torej tudi očitane z materijalnega stališča bi bilo neumestno, še bolj pa očitane, da bi g. Držaj potoval radi borih letnih 100 K v Beograd! Vzrok, zakaj potuje g. Držaj v Beograd, gotovo obrazloži sam na občnem zboru, in sem prepričan, da g. dopisnik ne bo niti najmanje ugovarjal Držajevim izvajanjem. Priporočal pa bi g. dopisniku, da se v prihodnje obrne, kar se tiče osebnosti — ki niso korumpirane — na društvo ali Savez, ne pa v javnost, ki nima v tem pogledu nikakega vpogleda. Na svidenje na obč. zboru dne 13. maja, kjer se lahko pomemimo iz oči v oči!

S. K.

Strokovno in bolniško podporno društvo nameščencev „Začasnega obč. pok. zavoda za nameščence“, „Začasne del. zav. proti nezg.“ in „Želez. zav. proti nezgodam“ v Ljubljani je bilo ustanovljeno dne 13. t. m. Izvoljeni so bili: Drago Vojska, predsednik, Matija Golobič, podpredsednik in odborniki: dr. Sajovic, Brelih, Novak in Gruden Malči in Levat Franja. Društvu so pristopili vsi nameščenci imenovanih uradov brez izjeme.

Odbor društva orožniških nameščencev SHS za slovensko ozemlje v Ljubljani je v svoji seji dne 18. aprila 1920 v imenu svojih članov soglasno sklenil g. profesorju Reisnerju v Ljubljani za njegov možati in požrtvovalni nastop na javnem ljudskem shodu dne 16. aprila 1920 v hotelu „Union“ v Ljubljani za koristi glede zboljšanja prejemkov državnim vpokojencem najtopleje zahvaliti se in ga prositi, naj se še za naprej blagovoli potruditi za zahteve in prošnje ubogih, obupanih in bednih vpokojencev z vso svojo močjo. — Dalje je odbor v isti seji soglasno sklenil, v bodoče izdajati svojim članom namesto „Društvenih pravil“ samo »Društvene izkaznice«.

Občni zbor društva orožniških nameščencev bo dne 9. maja 1920 ob 2. pop. pri Novem svetu v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. branje zapisnika zadnjega ustanovnega občnega zbora; 2. poročilo društvenega odbora o delovanju in denarnem poslovanju društva; 3. poročilo računskih pregledovalcev; 4. določitev društvenih prispevkov; 5. volitev predsednika in 10 odbornikov; 6. volitev dveh računskih pregledovalcev; 7. eventualni samostojni predlogi; 8. slučajnosti;

9. prememba naslova in pravil. Z ozirom na neugodne prometne razmere na železnicah bo občni zbor sklepčen pri vsakem številu navzočih članov.

Iz javnih služb je v zadnjih časih stopilo več uradnikov, ki torej niso več vključeni v naših organizacijah. Te bivše člane je treba iz imenikov črtati in njih imena takoj naznaniti načelnistvu „Samopomoči“. Preprečiti je, da neopravičenci niso deležni naših ustanov in da se ne zlorablja naše delo.

Preveč! V članku „Ali so naše zahteve upravičene“ sem dal uradnikom XI. č. r. s tremi družinskimi člani za leto 1914 letne plače 2320 K in za leto 1920 letno K 21.736. Žalibog jim moja naklonenost ne pomaga in prejemajo le 2104 K (1914) oziroma 21.736 K (1920) letno v II. razredu (Ljubljana) v III. in IV. pa še manj! Pomota obstoji v tem, ker sem jim aktivitetne doklade samovoljno zvišal. Primanjkljaj je torej še večji, kar si je itak že gotovo vsak sam izračunal. Moji dobrodušnosti naj pa vsi prizadeti oprostijo. D. V.

Iz Ačimovičevega kraljestva.

Piše, govori, razpravlja se po shodih in časopisih, sklepajo se resolucije in protesti najrazličnejših korporacij proti naši nesrečni carinski upravi, oziroma bedasto in trdovratno nepremišljenemu sistemu, ki vlada v tej upravi, a do danes vse zaman. Na vodilnih mestih carinske uprave v Sloveniji stoje še vedno verni slugi belgrajskih velikih vezirjev, ki se na vse mogoče in nemogoče načine trudijo, povečavati nezadovoljnost in ogorčenje občinstva ter ovirati promet po železnicah, ki že itak s pomanjkljivim in vrhutega večinoma pokvarjenim materialom le za silo more ustrezati velikanskim potrebam težkopolne mlade države. Nedvomno ne naletiš niti v divjem albanskem gorovju na tako trmaste butice, kakor jih imajo ti gospodje. Slovenski, hrvaški in neradikalni srbijanski uradniki so še vedno uboga raja, finančni poduradniki pa »narednici«, »kaplari« itd., ki morajo v respektu oddaljenosti pokorno sprejemati povelja padišahovih nadutih slug.

Mera pa menda še ni polna. Marljivo, vestni in zmožni uradnik ne najde priznanja in milosti v očeh vsegamogočnega ljubljanskega carinskega generala in njegovega radikalno neumnega štaba. Uradnik, ki je osivel v carinski službi v svetovnem trgovskem Trstu, je v očeh g. Ačimoviča, oziroma v njegovi »konduktisti« naenkrat »nepotrebljiv, nevreden prepоруke«, medtem, ko je zvest trabant g. generala nesporno dober in priporočljiv, čeprav mu je vse carinsko poslovanje in svetovna trgovina španska vas za devetimi gorami. Znan nam je eden takih »dobrih« uradnikov, ki je menda zvršil višjo trgovsko šolo v Franciji (?) v 3. letih s tako »dobrim« uspehom, da danes — čujte in strmite — niti francoski ne zna. In ta »zmožni« uradnik je po ne celoletnem službovanju v Sloveniji že napredoval v višji činovni razred in mu je čez par let zasigurano upravniško mesto na kaki obmejni carinarnici, če pojde ta sistem nemoteno svojo pot. V Ljubljani se je v preteklem mesecu otvoril carinski kurz za novospregjete uradnike. Predavatelji so trije gospodje, med njimi seveda neizogibni ljubljanski general. Predava in vzgojuje se bodoče carinske uradnike na

tak način, da je uspeh kurza gotovo že vnaprej ugodno zasiguran. Zadostovalo bo menda, če povemo samo to, da celo generalovi ljubljenski bojkotirajo ta kurz, češ, čitati smo se v ljudski šoli navadili, drugega profita in izobrazbe v carinski stroki pa ne najdemo tam. No, pa njim se ni treba bati izpita po končanem kurzu, ker so že določeni, da ga napravijo najmanj z izvrstnim uspehom. Drugi pa so tudi že določeni, da propadejo in da bodo za kaznen premeščeni v Makedonijo na arnavtske granice. Kajne, g. Ačimović, da smo uganili? Saj ste gotovo že obveščeni o podpisnem ukazu! Pa kaj bi metal bob ob steno, ko bodo tudi te, kakor doslej vse napisane besede glas vpiljočega v državi. Dan za dnem vam piše zgodovina, gospodje radikalci, mene, tekel fares na vaše zakrknjene glave in pride dan, ko bo pošena javnost pomedla z vami in takrat boste dogospodarili vi in vaši vezirji za vse večne čase v naši državi.

Ačimovičade. Samolastnosti, ki jih uganjajo »rodjaki in ortaki« zloglasnega sistema nad slov. in hrv. carinarji, se nemoteno nadaljujejo. Ali mora slovenski uradnik res zgubiti vsako zaupanje do poklicanih faktorjev? Ali res ni nobene pravičnosti več v naši Jugoslaviji? Slov. in hrv. carinarjen prizadete krivice s strani radikalnih »rodjakov« presegajo vse meje. S protizakonitimi čini in poročili ugonablajo eksistenčno pravo slov. in hrv. carinarjev. V 16. šte. »Našega Glas« smo navedli kvalifikacije kot si jih predstavljajo srbijanski protežiranci radikalnega kalibra. Za danes primer disciplinarnega postopanja. Carinski revizor I. razr. Anton Cingerli je 28. januarja t. l. oddal ter osebno prosil z zdravniškim spričevalom v roki »znanega« Ačimoviča, da bi mu dovolil, da se gre zdraviti za 14 dni k svoji družini v Maribor; zdravnik mu je svetoval nujno domačo nego. Toda »visoki« A. je zavrnil spričevalo ter rekel »kažite aktom«. Notabene A. pisarjenje prav birokratsko visoko ceni ter je menda za to posebno »sposoben« Cingerli je nato odšel k svoji družini in poslal ljub. carinarnici prošnjo z zdravniškim spričevalom, naslovljeno na fin. min. za 14dneven bolesten dopust. Poglejmo si pa rešitev »modrega« upravnika. Mesto da bi svojemu uradniku pomagal, da more okrevati v domači oskrbi, bi moral uradnik po mnenju, »vsemogočnega« upravnika čakati na rešitev iz Beograda, ki navadno sploh nikoli ali pa po nekaj mesecih, če sploh dospe. Ker torej Cingerli ni hotel na cesti poginiti kot kak črvč, ampak se je šel zdraviti k svoji rodbini — za delo ni bil več sposoben — se drzne A. vestnemu, v službi osivelemu uradniku, v svojem rešenju predbacivati, »da je bio nemaran i neuređen u dolaženju na svoju dužnost... Za ovu krivicu se kazni C. oduzimanjem dvodnevnne plate v korist udovičkog fonda i da za ovo rešenje plati (2) dva dinara takse.« Brez vsakega disciplinarnega postopanja je ljubljanski carinski »general« ponovno diktiral kaznen ubogemu »podrejenemu«. Taki primeri gredo že v ducate. Vidi se, da radikalni »general« z vso paro deluje tako z disciplinirani kot kvalifikacijami, da pomedle vse, kar ne spada k njegovim radikalnim rodjakom. Čulj smo pa tudi, da ima za svojo »pravičnost« dvojno merilo. O prvi priliki si hočemo pobližje ogledati to merilo kot »elegantne« nastope teh »rodjakov« napram občinstvu v uradu. Ali res

ni oblasti, ki bi stopila tej zlotovni zmiji in njenim gojencem na glavo?

Idila z Vrbskega jezera. Nekemu posestniku so tihotapci ukradli čoln, da prepelejo z njim blago preko carinske črte v vas Sekiro. Finančna straža jih je zajela ter jim blago s čolnom vred zaplenila. Blago in čoln sta imela priti na dražbo. Ker se je pa medtem lastnik čolna zgubil in zahteval povrnitev ukradenega čolna, se je urad obrnil na carinarnico v Ljubljani za navodila glede čolna. In »modri« Ačimović je odločil, da se mora čoln prodati, »ker zakon tako veleva.« Če si ga hoče lastnik zopet pridobiti, naj ga kupi na licitaciji ali naj pa zahteva sodnijskim potom odškodnino od tihotapcev. Tak je srbijanski birokratizem!

Nove metode. V prostorih ljubljanske carinarnice se uraduje nad vse moderno. Tako n. pr. je med uradnim poslovanjem v pričo več uradnikov in strank dne 8. aprila 1920 po Kr. r. srbijanski carinik Andra Jovanović nahrulil gđc. D. M., uradnico južne železnice, ki je imela službeno opravka pri uradu, z besedo »kurba«. Ta ljubeznivi izraz je v pričo vsega občinstva in uradništva večkrat ponovil. Istega dne se je nudi drug kulturni prizor. Trgovec Fr. B. je imel opravka v carinarnici v Ljubljani. Hodil je že več dni zaporedoma tja, da bi dobil blago. Ker se mu pa kljub že pred časom vloženi pismeni prošnji blago ni izročilo, je prišel in prosil nadaljnih pojasnil, kako pride končno do blaga. Tedaj pa pristopi k njemu v pričo nebroj strank in uradnikov carinik Dušan Milivojevič, ga prime za vrat in ga po vsem hodniku suje z nogo v gotovi del telesa do prostora pred uradom. Poleg brc je prejel B. tudi klofuto. Klobuk pa mu je zbil imenovani činovnik na tla. Te metode uradovanja so morda običajne v Makedoniji in v Albaniji, toda v Sloveniji so nam povsem nove.

Komisar v 20. stoletju! Vlada je postavila trem avtonomnim uradom v Ljubljani komisarja, ki se je izjavil, da ne prizna nobene strokovne organizacije. Po njegovem mnenju sme on uradništvo tudi šikanirati, če mu je to všeč. Pred nekaj dnevi je izdal odredbo, da se pomnože uradne ure, ker uradništvo ne more zaradi vročine delati nepretrgoma 6 ur in mora zato uradovanje deliti v dopoldanske in popoldanske ure ter zvišati delavni čas. Pozimi je ta gospod pustil vse uradništvo zmrzovati 6 ur nepretrgoma pri 9—10° mraza. Takrat se mu ni zdelo potrebno, temu na en ali drugi način od pomoči. Ko se je organizacija proti temu koraku oglasila, je izjavil, da njemu organizacija nič mar; on ne priznava nobene organizacije. Zdi se nam, da je ta gospod doktor prespal nekaj let. Da je danes uradništvo organizirano, bo moral še prav kmalu rad ali nerad priznati ali pa vsaj spoznati. Vladi svetujemo, da pri nastavitvi komisarjev malo pogleda, če niso še prespali dobe absolutizma in birokratizma. Gosp. komisarju pa kličemo: Zbudite se prostovoljno, sicer boste zbujeni!

Ali se bomo še dolgo pustili skubsti? Iz tabele, ki jo je prinesel »Naš Glas« v št. 14. o živilskih cenah, ki so bile pred vojno in ki so sedaj, je razvidno, da se dobi danes za eno krono povprečno toliko blaga kot se ga je dobilo pred vojno za štiri vinarje. To nam tedaj jasno kaže, da krona ni vredna več kakor štiri ples-

nive vinarje; kaže nam pa tudi, za koliko se je nam državnim uslužbencem v Jugoslaviji blagovolilo znižati naše prejemke, ki smo jih imeli nekaj. Uradnik XI. čin. razreda, ki je plačan mesečno s 1811 K, dobi faktično le 72 K mesečno, tedaj 121 kron manj kakor je prejemal včasih! Upokojenec, ki je plačan mesečno s 600 K, prejema faktično le 24 K, medtem ko je prejemal prej vsaj 60 K. Vzeto mu je tedaj 36 K! itd. — Tako je in nič drugače. Ako trpita drž. uslužbenec in upokojenec, da se ž njima kaj takega uganja, to ni več skromnost, ampak poštrevovalnost, za katero imajo koritarji le zaničevalne nasmehi. Najmanj kar zahtevamo je tedaj, da se nas v bogati Jugoslaviji vsaj tako plača kot je nas plačevala mačeha Avstrija, in merodajni krogi bi se že zavoljo sramote ne smeli pustiti k temu šele opominjati. Zdi se, kakor da bi se to sramotno valutno stanje le vsled tega vzdrževalo, da se more javne uslužbenice in upokojence trpinčiti. Vemo, da ni teh razmer kriva naša domovina ali naša država. Kriva jih je vojna, ki so jo izzvali zločinski Nemci, kriva pa jih je deloma tudi naša vlada, ki ne najde dovolj energije, da napravi konec nepotrebnim draginjam.

Naredite prostor! Vrnite se domov! Tržaška „Edinost“ je 22. t. m. odkrito povedala, zakaj primanjkuje po Ljubljani in po Sloveniji stanovanj in zakaj verižništvu in tihotapstvu ni konca. Isto je povedal, le obzirneje in prikritije, že naš tovariš Fr. Govekar v „Sl. Nar.“ v članku „Begunci in begunci“. Iz „Edinosti“ smo zdaj zvedeli, da so to večinoma begunci iz špekulacije. Ta očitek zadeva tudi uradnike. „Edinost“ piše med drugim:

Koliko državnih in podobnih nameščenec, ki so se izselili preko premirne črte, je bilo v resnici prisiljenih v izselitev? Kdo jih je izganjal, kdo jim je odpovedal službo, kdo jim je onemogočil, zlasti še tistim, ki so rojeni v zasedenem ozemlju, bivanje na teh naših tleh? Govorimo odkrito in povejmo enkrat čisto jasno: nihče jih ni izganjal, sami so izstopili iz službe, nihče jim ni onemogočal bivanja tu. Devetdeset odstotkov vseh tistih, ki so se izselili čez premirno črto, je odšlo prostovoljno, in komaj deset odstotkov je bilo takih, ki so v resnici morali preko premirne črte. Kdo je gonil iz službe sodnike in sodno uradništvo, finančne in poštne nameščence, uradništvo in uslužbenstvo; kdo je gonil iz Trsta vse tiste državne učitelje, ki so bili nameščeni na naših in drugih šolah, ko jim je sedanja uprava ustavila plače šele s prvim marcem letošnjega leta, itd. itd. Nihče! Zakaj ni danes toliko in toliko šol odprtih v čisto naših krajih, zakaj se vsiljujejo naši mla-

dini za učitelje razni karabinijerski in drugi podčastniki? Zato, ker je toliko in toliko vzgojevalcev naše mladine obrnilo hrbet tej mladini ter brez sile in potrebe pobegnilo preko premirne meje. Zakaj naš človek pri sodišču le z največjo težavo prihaja do svoje pravice ali pa sploh ne? Ker so sodniki, najneodvisnejši uradniki med vsemi, zapustili svoja mesta in sede na njih sedaj ljudje, ki ali v resnici ne razumejo ali pa nočejo razumeti našega človeka. Zakaj se gode našemu ljudstvu s strani finančnih, davčnih in podobnih uradov največje krivice, največje gnotne škode; zakaj naš ubogi goriški vojni oškodovanec nikakor ne more priti do tistih podpor, predurmov, posojil za obnovo svojega posestva, svojega domovja, ki jih dobiva njegov drugonarodni sodeželan? Ker ni uradnikov, ki bi ga razumeli, ki bi mu v domači besedi dajali nasvete, pomagali. In kje so tisti uradniki, ki so bili tu in bi mogli opravljati to velopotrebno delo? Tam na oni strani premirne črte, kamor jih ni gonil nihče. In tako bi mogli nadaljevati brez konca in kraja.

Ne, posebnega junaštva pač niso pokazali vsi tisti, ki so brez sile in potrebe pustili na cedilu naš narod v zasedenem ozemlju, in ravno tako ne posebnega rodoljublja. In vendar se je marsikdo med njimi, ki je tu nosil neprenehoma narod na jeziku in ga je prav tedaj, ko bi bilo najnujnejše treba njegovega dela tu pri nas, vzela noč, tam zunaj z največjim ponosom trkal na svoje junaške prsi in v imenu svojega „mučeništva“, ne prosil, temveč zahteval najgloblje in seveda zvrhano — korito? Tako je prišlo potem, da tu pri nas v Trstu in drugje ni čuti drugega o njih, kot najostrejša obsodba, tam zunaj pa jih gledajo po strani in mrze njihovi tamošnji tovariši in vrstniki, češ, prišli ste nam odjedat težko pričakovani kosček boljšega kruha. Odtod potem ono nezadovoljstvo na obeh straneh. — Zato nazaj, kdor v Sloveniji ni potreben! Domovina ga kliče domov. V Sloveniji naj se izčisti, da bo več stanovanj in manj verižnikov!

Drugovi, pohajajte samo one kavane i gostione, koje drže „Naš Glas“.

Za tiskovni sklad „Našega Glasu“
so darovali sledeči:

Upravništvo „Naš Glas“ 200 K, davčni urad Bročice 103 K, neimenovan, Ljubljana 50 K, oddelk finančne straže Greblj 36 K, oddelk finančne straže Zlri 21 K, oddelk finančne straže Jesenice 12 K, gg. Vilko Kobal v Radovljici, Alojzij Sturm

v St. Lenartu, Anton Cingerli v Ljubljani, Martin Primožič na Vrhniki, oddelk finančne straže na Dravi ob Baškem jezeru in poštni urad Slatina — Radenci po 10 K, skupaj 60 K, g. Herman Konobel v Kozjem 8 K, oddelk finančne straže Labod 7 K, gg. Josip Rus in Josip Bizjak v Dolenji Lendavi po 6 K, skupaj 12 K, gg. Mijo Fajt v Velikovecu, Basin Roger v Ljubljani, Anton Domšek, Josip Welna, Alojzij Festin, Makso Krepek, Matija Fras, Terezija Sorko, Matilda Trstenjak, vsi v St. Lenartu v Slov. Goricah, Ivan Hvala in Tomo Mihelič na Vrhniki, Janežičeva Gusta, Vrašova V., Blenk F. in Joža Karmek pri Sv. Benediktu v Slov. Goricah in Andrej Vavpotič v Kaplji po 5 K, skupaj 80 K, oddelk finančne straže v Zeleznicah, gg. Franc Čebulj, Ivan Kušar, Ciril Perdič, Mihael Blaznik in Ivan Lindl v Radovljici po 4 K, skupaj 24 K, gg. Andrej Hutter, Anton Cetinski, Franc Rom v Kočevju, Franjo Kukar, Franjo Vidmar, Šimen Alechholzer, Franjo Gnjazda, Jakob Slokar, Josip Majcen, Franjo Drobnič, Leopold Turšič v Ložu, Josip Zabavnik, dr. Tomo Turato v Mariboru, Stipko Novak, Filip Zabrič, Franjo Znidaršič, Karol Kos, Anton Omahna, Roman Makarovič, Franc Pust, Ludovik Likar, Franc Božiček na Vrhniki, Martin Bizjak, Franc Medvet v Sp. Dravogradu, Anton Eržen v Mariboku, Anton Plšek, Brezno, Franc Hostnikar, Kaplja Klza, Jakobčič in Franja Majdič v Kranju, Ivan Zmaher v Ptuj, Friderik Stieglitz v Leskovcu pri Ptuj, Hinko Zajc, Franca Rusova, Josip Jurak, Draga Grit, Stevo Kramar v Dol. Lendavi, Mihael Wutte, Pavl Kleber, Slava Cierer, Julko Marčič, Ivan Semrov, Franc Perhave, Matevž Prah, dr. Jakob Konda, Valentin Eržen, dr. Franc Suhadolnik v Pliberku, Ivan Lavtižar, Karol Jerina, Josip Toroš, Anton Pristavec, Karol Urbanja, Josip Hribar v Kranjski gori, Melhior Dečman v Škofj. loki, Ivan Bračič v Gorenjivasi, Pavl Pintar, Bogomir Dobnik, Ferdo Kafol, Rudolf Uranič, Josip Grohar, Ivan Kramar, Ivan Pečar v Boh. Bistrici, Ivan Sešek, Dragotin Habič, I. Zišeri v Ljubljani po 3 K = 192 K, gg. Tomo Kulovec v Radovljici, Aleksander Orožen, Oton Štepič, Anton Kunej, Ludovik Petrič, Anton Valant v Šmarju pri Jelšah, Franc Jelen, Josip Polanec, Franc Završnik v Spod. Dravogradu, Jurij Hude, Pavl Štravs Valentin Završnik, Ivan Namar, Franc Abram, Štefi Bračič, Jurij Voranec, Matko Penko, Ignac Šringer, Josip Vidan, Srečko Podreka, Slavko Dolenc v Škofj. loki, po 2 K = 42 K, gg. Fr. Jevšiner, Ivan Koman v Radovljici, Anton Stropnik v Sp. Dravogradu, dr. Josip Kočar, Božidar Sever, dr. Milko Gaber, Tomaž Pokorn, dr. Karl Novak, dr. R. Tomšič, Anton Šel v Dol. Lendavi, Franc Prezelj v Ljubljani po 1 K = 11 K, skupaj 858 K, v št. 16 izkazanih 4712 K 32 v, skupaj 5570 K 32 v, Savez javnih namještenika v Zagrebu je nabral v letu 1919 6861 K 45 v. tako da znaša skupna svota v letu 1919 nabranih prispevkov 12.431 K 77 v.

„Samopomoč“ v Ljubljani kupuje vsakovrstna živila in druge potrebščine v vsaki množini. Tovariši se prosijo, da polzvedujejo po takem blagu in posredujejo v prilog zavoda, ki deluje v korist vsem javnim nameščencem. O zalogah, oziroma ponudbah naj se poroča naravnost „Samopomoči“ v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, ki poravnava radevolje vse stroške.

Tovariši: Agitirajte za „Naš Glas“. Nabirajte insurate in prispevke za tiskovni sklad ter pridobivajte nove naročnike!

Prporoča se tvrdka 4-6
Jos. Peteline
trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov.
Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

Marija Tičar

Ljubljana

Velika zaloga uradnih in šolskih potrebščin. Največja izbira razglednic in pisemskega papirja.
Na drobno in debelo.

„Balkan“ trgovska, spedijska in komisijska d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Mednarodni prevozi. Spedicije vseh vrst. Zaccarinjenje. Selitve. Nabiralni vozi na vse strani. Javno skladišče z lastnim železniškim tirom. Reekspedicije itd. itd.

Brzjavi: „BALKANSPED“. Interurban telefon 366.

10-4

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelke za

življenjska zavarovanja

Sprejema: V življenjskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg 33.

Ceniki in pojasnila z obrat. pošto brezplačno.

Zanesljivi posredovalci se vedno sprejemajo.

17-3

VELIKA Na debelo! Na drobno! **BOGATA**
: : Solidne cene! : : **IZBIRA**

ZALOGA **LASTNI MODNI ATELJE.** **OBLEK** lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.

manufakturnega ter inozemskega modnega blaga. Srajce, samovznice (kravate), nogavice l.t.d.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA

8-5

SCHWAB & BIZJAK
LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarno.

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Posojila na osebni kredit: 6% — Posojila na hipoteko: 5 1/2% — Mesčna odplačila. Ranžijska posojila na več let; mali vračevalni obroki. Pisarna: Kongresni trg 19.

Uradne ure od 8. do 12. ure. — Prospekti brezplačno na razpolago. — Rezervni skladi nad 500.000 K. — Hranilne vloge 3 1/2%.

Drogerija // I. C. Kotar, Ljubljana, // Wolfova ul. 3. // Fotomanufaktura

3-6

Naročajte, berite in širite „NAŠ GLAS“.

Važno za uradnike!!

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI R. Z. T. O. I.

Kongresni trg št. 19.

dovoljuje ranžijska posojila; na te opozarjamo zlasti one uradnike, ki imajo dolgove v Nemški-Avstriji. Ti si s takojšnjo poravnavo dolgov lahko veliko pridobijo na valutni. Vso tozadevno transakcijo izvede zadruga sama in sicer brezplačno in le proti povrnitvi naraslih stroškov. — Prospekti na razpolago!

Proti: sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, želodčnemu kamenu, hemeroidom in bolezni mehurja, putiki in debelosti, je najboljšo sredstvo naravna zdravilna mineralna voda „rogaška slatina“.

Rogaška slatina

največje in najmodernejše zdravilišče v Jugoslaviji, hidroterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, solne, smrečne, parne, zračne, solne kopeli in kopeli z vročim zrakom.

Vojaška godba (42 mož, med njimi absolvirani konservatoristi). Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izleti itd. — Sezija od 1. maja do 15. oktobra 1920.

RAVNATELSTVO.

Modni salon

Stuchly - Maške

LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.

Popravi točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.